

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

Külmisziói
melléklettel

„Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket.”

2009. június

- Zsid 3, 7–8 -

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lapja

Szigethy Szilárd (ev. lelkész, Tab)

A hónap igéje: Péter ezt mondta: „Most kezdem igazán megérteni, hogy nem személyválogató az Isten, hanem minden nép között kedves előtte, aki féli őt, és igazságot cselekszik.” (ApCsel 10,34–35)

Istenünk igéje kétélű kard. Védekezni is lehet vele, de támadni is.

Kétféleképpen lehet olvasni a júniusi vezérigét is. Am nyilvánvaló, hogy amint nem férhet meg egymás mellett Isten és a mammon, akként kell a két olvasati lehetőség közül kiválasztani az igazit, és felismerni a hamisat.

Fehéren – Feketén

Biztatás:

Isten nem személyválogató, azaz elfogad bárkit származására való tekintet nélkül

Péternek meg kellett tanulnia a leckét: korábbi hamis képzetét Isten ott Kornéliusz házában átirta. Be kellett látnia: **Isten nincs tekintettel az emberek származására.** Jézus óta egyértelművé lett, hogy Isten szeretete nagyobb annál, mint hogy csak a zsidókat ölelje magához. Ezért köttetett új szövetség ott a Golgotán. Bármely néphez tartozzon is valaki származása szerint, Jézus által mindenkit népéhez tartozónak tekint a mi megváltó Istenünk. Eszerint fogadhatjuk istentiszteleteink végén Isten népeként az Ároni áldást is.

Kegyelmes Istenünk nem kirekesztő!
Nem személyválogató, nem részrehajló.
Ő elfogadja a zsidót és a görögöt is.
Az izraelita Jakabot és a kanaáni Simont is.
A gazdag Zákeust és a szegény özvegyasszonyt is.
A kiművelt Nikodémust és a tanulatlan magvetőt is.
A körülmetéltet és a körülmetéletlent is.
A serénykedő Mártát és a rá figyelő Máriát is.
Az egészségeset és a beteget is.
A példás életű gazdag ifjút és a tékozló fiút is.
A felnőtteket is és a gyermekeket is.
A hitvalló Pétert is és a kételkedő Tamást is.
Sőt!
Még a gyilkos Mózes is és a gyilkos Illést is.
S még Júdást is!
Mindenkit. Bárkit közel enged magához.
Óriási bizalom, megköszönhetetlen lehetőség ez. Olyan biztatás, amelyre méltók nem vagyunk.

Isten bizalmával pedig nem szabad visszaélni! Jézus tanítványának lenni nem játék!

Múltunkra és származásunkra való tekintet nélkül elfogad minket Istenünk: micsoda bizalom!

Am ahogy Jézus is egykor megválogatta tanítványait, úgy van ez ma is. S aki nem becsüli meg Isten megelőző szeretetét, azt könnyen kiköpi a szájából. Elhívott szolgáitól feltétlen hűséget és engedelmességet vár. Alázatot, egyenes gerincet, tiszta kezeket, feddhetetlen magánéletet, odaadó napi munkavégzést, megszentelt ünnepeket, hiteles szót, példamutató gyermekevelest, hűséges házasetet, igaz szeretetet.

Boldog az a szolga, akit ilyen munkában talál ura, amikor megjön!

Figyelmeztetés:

Isten személyválogató, azaz megválogatja tanítványait

Amde Péterhez hasonlóan nekünk is meg kell tanulnunk a leckét! Az ő leckéje így szólt: Péter, ne légy szűkkeblű!

Am tőlünk talán még inkább a második leckét kéri számon a mi Urunk: ha már méltatlanul is elfogad minket, hát köszönetképpen éljünk egyre szentebb életet! Hűségeset, odaadót, áldozatkész, elkötelezettet.

Már hogyan lenne személyválogató a mi Urunk? „Így mivel langyos vagy, és sem forró, sem pedig hideg: kiköplek a számból. (Jel 3,16)” – jelenti ki a feltámadott Krisztus. Bizony nem mindenki mehet be a mennyek országába. Végül megváltó Urunk ítéletet tart: kezében szőrőlapát lesz, és megtisztítja szérűjét: a gabonát csűrbe takarítja, a polyvát pedig megégeti olthatatlan tűzzel.

Sok-sok ember közül válogatta ki tanítványait is. Csakhogy kiválasztása más szempontok szerint történik, mint azt mi gondolnánk.

Isai nagy és délceg fiai helyett neki a legkisebb kellett. S a gyermektelen Ábrahám. A csaló Jákob. A darabos nyelvű Mózes. A kiskorú Sámuel. A túl fiatal Jeremiás. Az öntelt Jónás. S a háromszori tagadásba fulladó Péter.

Am nem emberi gyengeségük volt érdem Isten szemében. Hanem éppen szeretete nyilvánult meg elhívásukban.

Isten válogat, és személy szerint kiválaszt magának személyeket. S talán éppen azért, mert ők tudva tudják: nem alkalmasságuk miatt lettek azzá, amivé, hanem csakis Isten bizalma nyomán.

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület főbb információi, eseményei

- Istentisztelet közvetítése Surdról

Istentiszteletet közvetít a Magyar Rádió MRI Kossuth adója június 28-án 10.05 órától a surdi evangélikus templomból. Igét hirdet Smidéliuszné Drobina Erzsébet lelkész.

- Lisz, 2009. június 13. szombat – templomszentelés

A templom renoválása után hálaadó templomszentelő istentisztelet tartanak június 13-án, szombaton a liszói gyülekezetben. A 16 órakor kezdődő ünnep szolgálatát Ittész János püspök végzi.

További információ Smidéliuszné Drobina Erzsébet lelkész-től kérhető a 20/824-5239 telefonszámon.

Határnyitás '89 szimpózium

Az MEE tisztelettel meghívja lelkészeit, gyülekezeti tagjait és munkatársait a 2009. július 3. és 5. között megrendezésre kerülő Határnyitás '89 szimpóziumra, Sopronba. A találkozót a vasfűgőny leomlásának 20 éves évfordulója alkalmából rendezi a magyar, a bajor és az osztrák evangélikus egyház.

Program:

2009. július 3. péntek:

17.00 Megérkezés – Szent Pál Kollégium, Sopron

18.00 Vacsora

20.00 Filmvetítés: dr. Kárpáti György

Páneurópai piknik 1989 – majd beszélgetés a rendezővel.

2009. július 4. szombat:

9.00 Áhítat – evangélikus templom, Sopron

10.00 „Eljutni a határig”

pódiumbeszélgetés filmrészletekkel és zenei betétekkel

Előadók: dr. Oplatka András történész, újságíró, Pröhle Gergely országos felügyelő, dr. Hannelore Reiner egyházfőtanácsos, Ausztria, Balog Zoltán képviselő, bizottsági elnök és szemtanúk.

11.30 Kiállítás megnyitója – Liszt Ferenc Konferenciaközpont

15.00 Választható programok

ausztriai gyülekezetekben és soproni városnézés

20.00 Koncert a Lutheránia kórus és zenekar fellépésével

az evangélikus templomban

2009. július 5. vasárnap

9.00 Buszjáratok indulása Sopronpusztára a Petőfi térről

10.00 Ünnepi istentisztelet Sopronpusztáról tévéközvetítéssel,

igét hirdet dr. Johannes Friedrich bajor püspök

11.30 Agapé, búcsúzás

Az MEE az útiköltséget, a pénteki vacsora és a szombati ebéd költségeit magára vállalja.

Részvételi- és szállásdíj: 3500 Ft/fő/éj.

Bővebb információ: Külügyi Osztály, Cselovszkyné dr. Tarr Klára és dr. László Virgil, klara.tarr@lutheran.hu vagy virgil.laszlo@lutheran.hu címen és a 1/266-5532 telefonszámon.

Egyházkerületünk honlapja az interneten:

<http://nyugat.lutheran.hu>

A Dunántúli Harangszó az interneten:

www.harangszo.hu

Egyházunk honlapja az interneten:

www.lutheran.hu

Kedves Szülők és Gyermekek!

A Várpalotai Evangélikus

Egyházközség

nyári zenei tábort szervez

Várpalotán

július 12–19 között

Zeneoktatás lesz az alábbi hangszereken: gitár, basszusgitár, hegedű, brácsa, cselló, nagybőgő, klarinét, fagott, fuvola, trombita, harsona, kürt, tuba, zongora, harmónium, orgona és szolfézs.

Napi háromszori étkezéssel összesen

bejáróknak: 8000 Ft

szállást kérőknek: 15 000 Ft.

Jelentkezési határidő: 2009. június 14.

Jelentkezni lehet: Tóth Attila lelkésznel

tel: 20/824-3478

vagy e-mailen: attila.toth@lutheran.hu

A jelentkezéssel együtt előleget kell fizetni: 5000 Ft-ot.

Az érdeklődőknek részletes táborprogramot és jelentkezési lapot küldünk e-mailben.

Mindenkit örömmel várnak a szervezők!

Ordinációk egyházkerületünkben

Ittész János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke lelkésszé szenteli:

Kósa Gergely

lelkészjelöltet

2009. július 11-én, Balatonfüreden;

Pethő Judit

lelkészjelöltet

2009. július 18-án Székesfehérváron;

Tóth Károly

lelkészjelöltet

2009. augusztus 8-án Ajkán.

Egyházkerületünk új lelkészeit lapunk szeptemberi számában mutatjuk be.

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus

Egyházkerület lapja

Megjelenik havonta, dunántúli terjesztésben

Lapunk legközelebbi száma

2009. július 5-én

jelenik meg

Felelős szerkesztő: Menyes Gyula

Megrendelhető a szerkesztőség címén: (20/824-4222)

Evangélikus Püspöki Hivatal 9021 Győr, Bajcsy Zs. út 26.

Telefon: 96/516-160 96/516-162 Fax: 96/516-169

Postacím: 9001 Győr, Pf.: 1639

Kiadja a Soproni B. D. Evangélikus Gimnázium (Liceum)

Felelős kiadó: Tölli Balázs

Telefon: 99/512-430

Készült: Újsziget-rotta Sárvár – 1150 példányban

Kapható: a templomokban, gyülekezeti iratterjesztésben

Előfizetési díj egy évre 1400 Ft, külföldön 30 €

E-mail: harangszo@lutheran.hu

Internet: www.harangszo.hu

ISSN 1416-9770

Fehér Károly (ny. ev. esperes, Székesfehérvár)

Jelek, jelképek, szimbólumok

17. A leggazdagabbnak kevés szimbóluma van

Szentháromság ünnepe hallatlanul gazdag üzenetet hordoz, de hozzá kapcsolódó jelképekben nagyon szegényes. Az ünnep jellege magyarázza, hogy szimbólumok tekintetében nem sok lehetőségünk van válogatásra. Szentháromság ünnepe azok közé a keresztyény ünnepek közé tartozik – evangélikus vonatkozásban pedig az egyetlen –, amely nem meghatározott üdvösségtörténeti eseményhez kapcsolódik, hanem a keresztyény hit egy bizonyos „témáját” állítja elének, a Szentháromságról szóló hitvallásunkat.

A Szentháromságban való hitünk megóv bennünket attól a hamis általánosítástól, amely a keresztyény hitet egybemossa bármiféle, egyébként talán tiszteletreméltó egysítenhittel. A keresztyény hitnek nem az egysítenhit, hanem a Szentháromság egy Istenbe vetett hit az egyik jellegzetessége. Korán meg kellett érte küzdeni. A Niceai hitvallás atyái Krisztusnak az Atyával való egységét vallották meg az ariánus eretnokséggel szemben, az úgynevezett Athanáziosi hitvallás, amelyet latin kezdőszaváról „Quicumque” néven is emlegetünk, a három ökumenikus hitvallás körében a Szentháromság egységéről vall. Mindhárom hitvallást a magunkénak valljuk saját, evangélikus hitvallási iratainkkal együtt.

Szokatlanul hosszú ez a harmadik ökumenikus hitvallás. Negyven tételben vall az Atya, Fiú, Szentlélek Istenről: „Aki üdvözülni akar, annak mindenek előtt az igaz keresztyény hittel kell bírnia. Aki ezt nem vallja teljes egészében és tisztán, kétségtelesen örökre elveszett. Az igaz keresztyény hit pedig az, hogy az egyetlen Istent a Három-

ságban, a Háromságot pedig az Egységben tiszteljük.”

Az ún. Athanáziosi hitvallás istentiszteleti használatáról a 8. századi liturgikus könyv próféciájában hallunk. Szentháromság ünnepéről pedig az ezredforduló tájáról vannak adataink, elsősorban bencés kolostorokból származó jeleink. Az ünnep egész egyházban való megülését XXII. János pápa rendelte el, de végérvényesen csak az 1570-es misekönyv fogadta be. Az evangélikus reformáció átvette az ünnepet, hiszen a Szentháromságról való tanítás soha nem volt vitatéma Róma és Wittenberg között.

A Szentháromságnak igazában ez a verbális (szóbeli) szimbólum az igazi jele.

Természetesen akadtak próbálkozások, amelyek ezen kívül is szerették volna a Szentháromság jelét látni. Voltak, akik az ároni áldás hármas tagozódásában is legalább az előjelét szeretnék látni. Még merészebb gondolat az ároni áldás gesztusánál a kéz ujjainak 3+2 arányú szétválasztásában szentháromsági szimbólumot feltételezni. A Lévi törzsebből származó „kohániták” sírkövében ez a gesztus a megkülönböztető jel. Ugyanezt a szimbolizmust szeretnék sokan kihallani Ézs 6. „Szent, szent, szent”-jéből.

Sokkal hitelesebb szimbóluma a Szentháromságnak a feltámadási liturgia nagy gyertyája, amelyet úgy visznek be a sötét templomba, hogy háromszor harsan fel közben a: „Krisztus a világ világhossága!” A 17–18. századi nagy járványok elmúltán szinte minden városban emeltek Szentháromság-oszlopot, szobrot. Az aszódi evangélikus templom oltárképe is ezekhez a szobrokhoz

hasonlóan az Atyát joggal, Krisztust a kereszttel és a mindenséget ábrázoló gömbön tartott kézzel ábrázolja, fölöttük a Szentléleket szimbolizáló galambbal. De mintha ezek a figurális ábrázolások inkább a háromságra, mint az egységre mutatnának a maguk naturalizmusával.

A modern grafikus Szentháromság-jelképekben sem bővelkedünk. Igazából az egyenlő oldalú háromszög és az egymásba hatoló három kör az alapszimbólum. Néha az egyenlő oldalú háromszöget Krisztusmonogram koronázza, fölötté pedig az ősi, rövidítésjelzésből stilizált galamb.

Énekeskönyvünk 337. oldalán is a hármas kört szemléltethetjük, az elsőben az Isten-szemét, a másodikban a kereszttel, a harmadikban pedig a Szentlélek-galambot. Ennél sokkal mélyebb értelmű a három kör egymásba hatolása, úgy, hogy közben új középpont keletkezik. Ez a szimbólum azt hirdeti, hogy a keresztyény hitnek Krisztus a központja, őbenne rejlik és táru fel a Szentháromság titka. Aki őt látta, az látta az Atyát, a Szentlélek pedig őt dicsőíti. Így imádkozzuk az úrvacsorai liturgia anamnézisének a záradékában is: „...őáltala, ővele és őbenne tiéd, mindenható Atyaisten a Szentlélekkel egységben minden tisztelet és dicsőség most és mindörökké.”

A Szentháromságnak kevés szimbóluma van. Ez a „szegényesség” késztesen bennünket, hogy szívvel-szájjal mondhatjuk, énekelhesük: „Dicsőség az Atyának és a Fiúnak és a Szentléleknek...”

Dr. h.c. Keveházi László (ny. ev. esperes, egyháztörténész, Kőszeg)

Jézus megérkezett – Kínába

Kunos Jenő magyar misszionárius lelkész (1914–1994)

A feltámadott Krisztus és a keresztyény hit már a 7.-8. században elérte Kínát. Kr. u. 781-ből való egy tábla, amelyen Szentháromság-himnusz olvasható. Sőt már 635-ből is találtak olyan táblát, amelyre ez volt írva: „megérkezett a felvilágosult vallás” (Kínába). Aztán ez a Krisztus-hit „búvópatakként” eltűnt, egészen Matteo Ricci (1552–1610) „az órásmissonárius” Kínába érkezéséig. Izgalmas történet volna Kína missziójának története is, de most egy magyar misszionárius lelkészre emlékezünk, aki 15 évvel ez előtt, 1994 júniusában halt meg, és akit a finn misszióval magyar evangélikus egyházunk küldött a kínai misszióba.

Kunos Jenő dunántúli volt. Nagypapja Vas megyében született 1851-ben. Édesapja, Kunos Jenő 1881-ben Kíssomlyón született. Cipészmasterként Győrbe költözött, ahol a család egyre ismertebb lett. Nemcsak a város ismerte mint becsületes és jó mestert, hanem a győri evangélikus gyülekezet is ismerte, amelynek presbitere volt. A család többször gyászolt is, szülésben meghalt az édesapa első felesége, majd a második feleségtől is egy fiúgyermek bölcsőhalálban. Az édes-

anyát ez annyira megérintette, hogy elhatározta, ha még fia születik, a következőt Istennek szenteli.

Így jött világra Jenő, aki tehát születésétől Istennek ajánlott gyermek volt. Az Istennek szentelés azonban nemcsak tőle függetlenül, hanem szívében is megszületett. Két lelkészre emlékszik vissza különösen, akiknek szolgálata hatott rá: Túróczy Zoltánra és Ittész Mihályra. Középkisiskolai tanulmányai után a teológiára jelentkezett. S itt új hatás érte: egy finn teológussal találkozott Gyenesdiáson, az egyik konferencián. 1936-ban szentelte lelkésszé Kapi Béla püspök, majd finn ösztöndíjat kapott. 1937-ben társával meglátogatták a finn evangélikus misszió múzeumát. Az igazgató, aki az intézetet bemutatta, előadását az ézsaiási ígével fejezte be: „Kit küldjek el? Ki megy el követségünkben?” Ez a kérdés nem hagyta nyugodni egészen addig, amíg sok tusakodás után el nem döntötte: kész Isten küldetését a misszióba vállalni. Ezután erre készült, s már tudta: küldetésé Kínába szól.

1939-ban életében szinte egyszerre két nagy esemény történt vele: házasságot kötött

Liesche Natáliával, és egyházunk akkor 30 éves missziói egyesülete a finn misszióval együtt kiküldte őt Kínába, ahová akkor hat hónapig tartott vonat- és hajóúttal.

Hét évig szolgált a kínai misszióban. Különböző területeken végezte szolgálatát a nehéz kínai nyelv megtanulása után, s miután közben kitört a második világháború, sok nyugati misszionáriust elküldtek, illetve hazahívtak Kínából, ő azonban maradhatott, s egyre fontosabb szolgálatot töltött be. Közben ott születtek gyermekei is.

És ekkor történt, amire az írás címében utaltam: „Jézus megérkezett! Ilyen elcsodálkoztató szavakkal fogadott bennünket egy szurtos, maszatos képtű kínai gyerek faluja szélén, amikor feltűntünk kerékpáron odaérkezve. Ilyen emlékezetes szavak maradtak bennem első missziói utunkról.” Igen, a küldöttel a Küldő érkezett meg, de nemcsak ebbe a faluba, hanem Kína más településeire és később olyan intézetébe is, ahol ő taníthatta a későbbi szolgálókat, növendékeit.

(Folytatás a 4. oldalon.)

